

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

709

Vragen van het lid **Pechtold** (D66) aan de minister-president, minister van Algemene Zaken, over *onduidelijkheden rond het Machangulo-project*. (Ingezonden 4 november 2009)

1

Is het waar dat zoals uit de reconstructie van NRC Handelsblad blijkt, dat de Prins van Oranje in 2007 al een belang nam in het Machangulo-project, maar dit pas in 2008 publiekelijk bekend maakte?¹

2

Wanneer wist u precies dat de Prins een belang wilde nemen in het Machangulo-project?

3

Was het moment dat u op de hoogte werd gesteld tevens het go/no-go moment of was dit moment reeds gepasseerd?

4

Vindt u dat u in gevallen als het verwerven van een belang in het Machangulo-project het recht heeft daarover van te voren geïnformeerd te worden?

5

Vindt u tevens dat u in dergelijke gevallen een instemmingsrecht behoeft?

6

Is het waar dat de belastingconstructie, die al sinds 1994

via Mauritius liep, vlak voor de aankoop van een belang in het Machangulo-project is gewijzigd?

7

Is het waar dat zoals de reconstructie van NRC Handelsblad stelt, deze constructie echter nog steeds bestaat? Zo ja, wat is hier de reden voor?

8

Is het waar dat de Prins persoonlijk contact heeft gehad met president Guebuza van Mozambique over het Machangulo-project? Zo ja, wist u hier van vóórdat het gesprek plaatsvond?

9

Is het project na dit gesprek uit de stilstaande fase geraakt?

10

Hoe beoordeelt u het feit dat de Prins actief heeft gelobbyd voor een zaak waar zijn eigen belang mee gemoeid was?

11

Is het gebruikelijk dat de Prins voor dergelijke, persoonlijke zaken contact heeft met staatshoofden van andere landen?

12

Deelt u de mening dat ieder contact over dit soort zaken gevoelig is en met u van te voren gedeeld dient te worden?

13

Kunt u nader onderbouwen dat, zoals u in uw brief stelt, het instellen van

Stichting Administratiekantoor Machangulo u ontslaat van de ministeriële verantwoordelijkheid dienaangaande?²

14

Deelt u de mening dat wanneer een stichting «onafhankelijk» moet functioneren dit betekent dat het bestuur als zodanig onafhankelijk moet kunnen opereren en dus geen belangen mag hebben in de zaak? Zo nee, hoe beoordeelt u dan de mogelijkheid tot onafhankelijk opereren in het geval er problemen zouden ontstaan met bijvoorbeeld de aannemer, de lokale of nationale overheid danwel met andere investeerders?

15

Welke garantie voor onafhankelijk opereren van het stichtingsbestuur heeft u verkregen?

16

Bent u ook betrokken geweest bij het samenstellen van het bestuur van de Stichting? Was u al op de hoogte van het mogelijke voorzitterschap van de heer Van Fentener van Vlissingen voordat hij officieel werd aangesteld? Zo ja, was u toen ook al op de hoogte van zijn belang in het Machangulo-project? Had u de bevoegdheid om de aanstelling van de heer Van Fentener van Vlissingen tegen te houden?

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van het lid

Van Raak (SP), ingezonden
2 november 2009 (vraagnummer
2009Z20236) en het lid Van Gent
(GroenLinks), ingezonden 28 oktober
2009 (vraagnummer 2009Z19790).

¹ NRC Handelsblad, 30 oktober 2009:
«Gehalveerd vakantieparadijs in keurige nv».
² Kamerstuk 32 123 I, nr. 3.

Antwoord

Antwoord van minister-president
Balkenende (Algemene Zaken)
(ontvangen 20 november 2009)

1

Ja. Het is niet gebruikelijk dat leden van het Koninklijk Huis publiekelijk mededelingen doen over hun privé-belangen. Daar heeft de Prins van Oranje in dit geval een uitzondering op gemaakt.

2

Ik kan geen mededelingen doen over wat wanneer tussen leden van het Koninklijk Huis en mij wordt gewisseld. Wel kan ik u melden dat de informatiewisseling tussen de Prins van Oranje en mij in deze privé-aangelegenheid zodanig is geweest dat ik de ministeriële verantwoordelijkheid heb kunnen dragen.

3

Zoals tijdens het debat met uw Kamer d.d. 8 oktober 2009 toegelicht, heb ik op een vijftal terreinen waarbij de ministeriële verantwoordelijkheid in het geding kon zijn, nagegaan waar risico's bestonden en op welke manier die het beste konden worden geadresseerd. De uitkomst van dit proces was voor mij het cruciale moment.

4

In het algemeen geldt dat privé-investeringen van leden van het Koninklijk Huis privé moeten kunnen zijn.

5

Neen.

6 en 7

Machangulo SA maakt een einde aan alle rechtsvoorgangers en creëert één nieuw bedrijf naar Mozambikaans recht. Dit is echter een nog niet afgerond proces. Pas als alle sites (bouwrechten) verkocht zijn zal, naar ik heb begrepen, Machangulo Holdings Ltd. opgeheven worden. Het zijn de niet verkochte aandelen die in deze holding maatschappij zitten. Als de bouwrechten die aan die aandelen

(in de gezamenlijke infrastructuur) gekoppeld zijn allemaal verkocht zijn, is het proces van omvorming afgerond. De Prins bezit geen belang in Machangulo Holding.

8 t/m 12

De Prins heeft contact gehad met president Guebuza teneinde te vernemen of de regering van Mozambique bezwaren tegen het project had. Ook heeft de Prins de president gemeld dat indien er een poging tot corruptie van de zijde van de overheid zou zijn, hij dat onmiddellijk zou melden. Ik acht dit niet «gevoelig».

De oorzakelijke relatie die in vraag 9 wordt gesuggereerd is daarmee niet aan de orde. Centraal in het in beweging komen van het project betrof de verandering in de juridische structuur van het project, zoals omschreven tijdens het debat van 8 oktober 2009.

13

De ministeriële verantwoordelijkheid geldt voor de feitelijke oprichting van de stichting en de gekozen inrichting ervan, niet voor de activiteiten van de stichting als zodanig noch voor de werkzaamheden van Machangulo S.A. Tegelijkertijd heb ik tijdens het debat met uw Kamer aangegeven dat als er vragen rijzen die uiteraard aan mij gesteld kunnen worden.

14

De aandelenparticipatie in Machangulo S.A. door de voorzitter van de stichting gaat niet ten koste van de autonomie van het bestuur van de stichting ten opzichte van de Prins.

15

In de oprichtingsakte van de Stichting Administratiekantoor Machangulo, is e.e.a. als volgt vastgelegd: «Hoewel het bestuur de belangen van de houders van door haar toegekende certificaten behartigt, beraadslaagt en handelt het bestuur in volstrekte autonomie ten opzichte van die houders van door haar toegekende certificaten.»

16

Ik ben betrokken geweest bij het opstellen van de oprichtingsakte van de Stichting Administratiekantoor Machangulo, waarin in artikel 5.2. (i) de voorwaarden voor de samenstelling van het bestuur zijn neergelegd, hetgeen is getoetst door de Landsadvocaat. Tevens was ik op de hoogte van de namen van de

leden van het bestuur voordat de Stichting formeel werd opgericht en van het belang van de voorzitter van de Stichting in Machangulo S.A. Deze aandelenparticipatie in Machangulo S.A. van de voorzitter van de stichting gaat niet ten koste van de autonomie van het bestuur van de stichting ten opzichte van de Prins en daarom heb ik ingestemd met zijn benoeming.